Kiswahili Gredi ya 8

Muhula wa 2 - maandalio 40 kamili ya masomo

Tayari kufundishwa, kwa muundo wa KICD | vipindi vya dakika 40 | PDF na Word inayoharirika

KUHUSU KIFURUSHI HIKI

Maandalio 40 kamili ya masomo ya Kiswahili Gredi ya 8, tayari kufundishwa kwa Muhula wa 2, yanayoshughulikia mada za Usalama nyumbani, Kuhudumia wenye mahitaji maalum, Uhalifu wa mtandaoni, Majukumu ya mnunuzi na Kukabiliana na hisia, kila moja ikiwa na vipindi vyake vya kusikiliza na kuzungumza, kusoma, kuandika na sarufi.

MADA KATIKA KIFURUSHI HIKI

Mada	Jina	Vipindi
6.1.1	Kusikiliza kwa Kufasiri	2
6.2.1	Kusoma kwa Kina: Tamthilia (Maudhui na Dhamira)	2
6.3.1	Insha za Kubuni: Insha ya Mdokezo	2
6.4.1	Vivumishi vya Sifa na Viashiria	2
7.1.1	Usikilizaji Husishi	2
7.2.1	Kusoma: Ufupisho	2
7.3.1	Insha za Kubuni: Insha ya Maelezo	2
7.4.1	Vivumishi Vimilikishi na vya Idadi	2
8.1.1	Uzungumzaji wa Papo kwa Hapo	2
8.2.1	Kusoma kwa Kina: Tamthilia (Mandhari na Ploti)	2
8.3.1	Viakifishi: Alama za Mtajo na Mshazari	2
8.4.1	Ngeli ya I-ZI na I-I	2
9.1.1	Kusikiliza kwa Kina: Sauti /ch/ na /sh/	2
9.2.1	Kusoma kwa Ufahamu: Kifungu cha Kushawishi	2
9.3.1	Insha za Kubuni: Insha ya Masimulizi	2
9.4.1	Ngeli ya U-U na U-YA	2
10.1.1	Hadithi: Hurafa na Hekaya	2
10.2.1	Kusoma kwa Kina: Tamthilia (Wahusika)	2
10.3.1	Barua Rasmi ya Kuomba Msaada	2
10.4.1	Vinyume vya Vitenzi na Vielezi	2

KATIKA KILA ANDALIO LA SOMO

- Matokeo maalum yanayotarajiwa, maswali dadisi, umilisi wa kimsingi, maadili, masuala mtambuko na nyenzo zinazohitajika.
- Hatua za kipindi zenye muda: anachofanya mwalimu na wanachofanya wanafunzi, kuanzia utangulizi hadi hitimisho.
- Maudhui muhimu (mfano, maelezo au shughuli ya vitendo), kisha maswali manne ya mazoezi pamoja na majibu kwa mwalimu.
- Kosa la kawaida la kuepuka, na mawazo kwa wanafunzi wanaohitaji msaada na kwa walio tayari kwa zaidi.
- Kigezo cha tathmini cha viwango vinne vya CBC (EE, ME, AE, BE), kazi ya nyumbani, na nafasi ya tafakari ya kujaza baada ya kufundisha.

KIONJO CHA KIPINDI CHA 1

Kusikiliza hadithi 'Moshi Usiku wa Manane' na kutambua ujumbe wake

Kufikia mwisho wa kipindi, mwanafunzi aweze: a) kutambua ujumbe katika matini ya kusikiliza; b) kueleza uhusiano kati ya ujumbe wa matini na maisha ya kila siku

Matini ya kusikiliza: Moshi Usiku wa Manane

Usiku mmoja, umeme ulipotea katika mtaa wa Kariobangi. Mama Atieno aliwasha mshumaa na kuuweka juu ya kabati karibu na pazia, kisha akaenda kulala. Mwanawe, Atieno, alikuwa akijisomea kwa mwanga huo hadi usingizi ukamshinda. Saa nane usiku, Atieno aliamshwa na harufu ya moshi. Pazia lilikuwa limeshika moto! Alikumbuka mafunzo ya klabu ya usalama shuleni. Kwanza, alipiga kelele kuwaamsha wote. Kisha akalowesha blanketi kwa maji ya ndoo na kulitupa juu ya moto. Kaka yake mkubwa alifungua mlango na kuwatoa wadogo nje. Majirani walifika na kumwaga mchanga hadi moto ukazima. Hakuna aliyeumia, lakini pazia na kabati viliungua. Asubuhi, mwenyekiti wa mtaa aliwasifu na kuwaonya wakazi wote: "Zimeni mishumaa kabla ya kulala, na mwiweke mbali na vitu vinavyoshika moto."

Kufasiri ujumbe: (1) sikiliza matini yote kwa makini, (2) jiulize "Matini hii inatufundisha nini?", (3) linganisha matukio na yale unayoyajua katika jamii yako, (4) eleza ujumbe kwa sentensi moja kwa maneno yako.

Pia unapata kifurushi hiki kama faili ya Word inayoharirika, ili ubadilishe kipindi chochote kifae darasa lako kabla ya kuchapisha. Vipindi vinafuata mpangilio wa mtaala wa KICD.

YALIYOMO

Na.	Kipindi	Mada	Ukurasa
1	Kusikiliza hadithi 'Moshi Usiku wa Manane' na kutambua ujumbe wake	6.1.1 Kusikiliza kwa Kufasiri	5
2	Kusikiliza kipindi cha redio kuhusu hatari za umeme na sumu nyumbani na kujadili mafunzo yake	6.1.1 Kusikiliza kwa Kufasiri	9
3	Maana ya maudhui na dhamira na kusoma Onyesho la Pili la 'Mkokoteni wa Bahati'	6.2.1 Kusoma kwa Kina: Tamthilia (Maudhui na Dhamira)	13
4	Kujadili maudhui na dhamira katika 'Mkokoteni wa Bahati' na tamthilia teule ya darasa	6.2.1 Kusoma kwa Kina: Tamthilia (Maudhui na Dhamira)	17
5	Maana, aina na vipengele vya insha ya mdokezo	6.3.1 Insha za Kubuni: Insha ya Mdokezo	21
6	Kuandika insha ya mdokezo wa kuanzia kuhusu usalama nyumbani	6.3.1 Insha za Kubuni: Insha ya Mdokezo	25
7	Kutambua vivumishi vya sifa na viashiria katika matini kuhusu usalama nyumbani	6.4.1 Vivumishi vya Sifa na Viashiria	29
8	Kutumia vivumishi vya sifa na viashiria ipasavyo katika sentensi na tangazo la usalama nyumbani	6.4.1 Vivumishi vya Sifa na Viashiria	33
9	Maana na vipengele vya usikilizaji husishi: mazungumzo kati ya Amani na Kendi	7.1.1 Usikilizaji Husishi	37
10	Kufanya mazungumzo yanayozingatia usikilizaji husishi kuhusu kuwahudumia watu wenye mahitaji maalum	7.1.1 Usikilizaji Husishi	41
11	Maana na vipengele vya ufupisho: kufupisha kifungu 'Shule ya Kila Mtoto'	7.2.1 Kusoma: Ufupisho	45
12	Kufupisha kifungu 'Lugha ya Ishara Sokoni' kwa idadi ya maneno iliyotolewa	7.2.1 Kusoma: Ufupisho	49
13	Kutambua tamathali za lugha na jinsi zinavyojenga picha dhahiri katika insha ya maelezo 'Kituo cha Tumaini'	7.3.1 Insha za Kubuni: Insha ya Maelezo	53
14	Kuandika insha ya maelezo kuhusu mahali panapowahudumia watu wenye mahitaji maalum kwa kutumia tamathali za lugha	7.3.1 Insha za Kubuni: Insha ya Maelezo	57
15	Kutambua vivumishi vimilikishi na vya idadi katika matini kuhusu klabu ya kuwahudumia wenye mahitaji maalum	7.4.1 Vivumishi Vimilikishi na vya Idadi	61
16	Kutumia vivumishi vimilikishi na vya idadi ipasavyo katika sentensi na ripoti fupi ya ziara ya klabu	7.4.1 Vivumishi Vimilikishi na vya Idadi	65
17	Maana na vipengele vya uzungumzaji wa papo kwa hapo: mfano wa hotuba fupi kuhusu utapeli mtandaoni	8.1.1 Uzungumzaji wa Papo kwa Hapo	69
18	Kutoa uzungumzaji wa papo kwa hapo kuhusu mada za usalama mtandaoni	8.1.1 Uzungumzaji wa Papo kwa Hapo	73
19	Kutambua mandhari na ploti katika Onyesho la Tatu la 'Mkokoteni wa Bahati'	8.2.1 Kusoma kwa Kina: Tamthilia (Mandhari na Ploti)	77
20	Kujadili mandhari na ploti ya 'Mkokoteni wa Bahati' na ya tamthilia teule ya darasa	8.2.1 Kusoma kwa Kina: Tamthilia (Mandhari na Ploti)	81

21	Kutambua matumizi ya alama za mtajo na mshazari katika matini kuhusu usalama mtandaoni	8.3.1 Viakifishi: Alama za Mtajo na Mshazari	85
22	Kutumia alama za mtajo na mshazari ipasavyo katika mazungumzo na tangazo kuhusu uhalifu wa mtandaoni	8.3.1 Viakifishi: Alama za Mtajo na Mshazari	89
23	Kutambua nomino na viambishi vya upatanisho vya ngeli ya I-ZI na I-I	8.4.1 Ngeli ya I-ZI na I-I	93
24	Kutumia nomino za ngeli ya I-ZI na I-I kwa upatanisho sahihi katika sentensi na vifungu kuhusu usalama mtandaoni	8.4.1 Ngeli ya I-ZI na I-I	97
25	Kutambua na kutamka sauti /ch/ na /sh/ katika silabi na maneno kuhusu ununuzi	9.1.1 Kusikiliza kwa Kina: Sauti /ch/ na /sh/	101
26	Kutumia maneno yenye /ch/ na /sh/ katika mazungumzo ya dukani kuhusu majukumu ya mnunuzi	9.1.1 Kusikiliza kwa Kina: Sauti /ch/ na /sh/	105
27	Kusoma kifungu cha kushawishi 'Nunua kwa Macho Mawili', kutambua habari mahususi na kueleza msamiati	9.2.1 Kusoma kwa Ufahamu: Kifungu cha Kushawishi	109
28	Kujadili mbinu za ushawishi na kutabiri matukio katika tangazo 'Simu Bomba X'	9.2.1 Kusoma kwa Ufahamu: Kifungu cha Kushawishi	113
29	Vipengele vinavyojenga wazo katika aya ya insha ya masimulizi	9.3.1 Insha za Kubuni: Insha ya Masimulizi	117
30	Kuandika insha ya masimulizi yenye mawazo yaliyokuzwa vizuri katika kila aya kuhusu ununuzi	9.3.1 Insha za Kubuni: Insha ya Masimulizi	121
31	Kutambua nomino na viambishi vya upatanisho vya ngeli ya U-U na U-YA	9.4.1 Ngeli ya U-U na U-YA	125
32	Kutumia nomino za ngeli ya U-U na U-YA kwa upatanisho sahihi katika sentensi na kifungu kuhusu mnunuzi mwaminifu	9.4.1 Ngeli ya U-U na U-YA	129
33	Maana na ujumbe wa hurafa na hekaya: 'Simba Aliyeshindwa na Hasira' na 'Sungura na Fisi Mwenye Wivu'	10.1.1 Hadithi: Hurafa na Hekaya	133
34	Vipengele vya uwasilishaji wa hurafa na hekaya na kusimulia hadithi mbele ya hadhira	10.1.1 Hadithi: Hurafa na Hekaya	137
35	Kutambua wahusika na sifa zao katika Onyesho la Nne la 'Mkokoteni wa Bahati'	10.2.1 Kusoma kwa Kina: Tamthilia (Wahusika)	141
36	Kujadili mafunzo yanayotokana na wahusika wa 'Mkokoteni wa Bahati' na wa tamthilia teule ya darasa	10.2.1 Kusoma kwa Kina: Tamthilia (Wahusika)	145
37	Vipengele vya kimuundo na ujumbe wa barua rasmi ya kuomba msaada wa ushauri nasaha	10.3.1 Barua Rasmi ya Kuomba Msaada	149
38	Kuandika barua rasmi ya kuomba msaada kwa kuzingatia ujumbe, muundo na lugha ifaayo	10.3.1 Barua Rasmi ya Kuomba Msaada	153
39	Maana ya kinyume na kutambua vinyume vya vitenzi na vielezi katika matini kuhusu hisia	10.4.1 Vinyume vya Vitenzi na Vielezi	157
40	Kutumia vinyume vya vitenzi na vielezi katika sentensi na shairi fupi kuhusu kubadilisha hisia hasi kuwa chanya	10.4.1 Vinyume vya Vitenzi na Vielezi	161

Kusikiliza hadithi 'Moshi Usiku wa Manane' na kutambua ujumbe wake

Mada 6.0 Usalama nyumbani > Mada ndogo 6.1.1 Kusikiliza kwa Kufasiri | Kipindi 1 kati ya 2 | Dakika 40

SHULE	MWALIMU	TAREHE
DARASA / MKONDO	MUDA	IDADI (WAV / WAS)

MATOKEO MAALUM YANAYOTARAJIWA

Kufikia mwisho wa kipindi, mwanafunzi aweze: a) kutambua ujumbe katika matini ya kusikiliza; b) kueleza uhusiano kati ya ujumbe wa matini na maisha ya kila siku

MASWALI DADISI

- Ni ujumbe gani uliosikiliza katika matini ambao unafanana na mambo katika jamii yako?
- Unajifunza nini kutokana na ujumbe katika matini ulizosikiliza?

UMILISI WA KIMSINGI, MAADILI NA MASUALA MTAMBUKO KATIKA KIPINDI HIKI

UMILISI	**Mawasiliano na ushirikiano**	Wanafunzi wanaeleza mawazo yao kwa mwenzao na kuwasilisha matokeo kwa kikundi.
UMILISI	**Ujuzi wa kidijitali**	Wanafunzi wanatumia simu, kipakatalishi au kompyuta ya darasa kusikiliza, kusoma au kukagua kazi.
UMILISI	**Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo**	Wanafunzi wanachagua jibu, wanalikagua na kutoa sababu za uchaguzi wao.
MAADILI	**Heshima**	Wanafunzi wanawasikiliza wenzao wanapozungumza na kupokea masahihisho kwa adabu.
MAADILI	**Upendo**	Wanafunzi wanamsaidia mwenzao anayekwama.
MAADILI	**Uwajibikaji**	Wanafunzi wanatunza vifaa vya pamoja na kumaliza kila kazi.
SUALA MTAMBUKO	**Masuala ya usalama**	Wanafunzi wanafuata kanuni za usalama shuleni, nyumbani na barabarani.

NYENZO ZA KUJIFUNZIA

Matini ya kusikiliza iliyorekodiwa (hadithi au kipindi cha redio) itumike chini ya uangalizi | Picha za hatari za nyumbani (moto, umeme, sumu, vitu vyenye ncha kali) | Chati ya nambari za dharura (999, 112) | Kisanduku cha huduma ya kwanza cha kuonyeshea

MPANGILIO WA UJIFUNZAJI

Darasa zima kwa utangulizi na hitimisho; wawili wawili au vikundi vya wanafunzi wanne hadi watano kwa mazoezi ya kuongozwa; kazi ya kibinafsi kwa mazoezi ya kujitegemea.

MSAMIATI

kufasiri | ujumbe | funzo | usalama nyumbani | mafuta taa | soketi | kiberiti | kuungua | huduma ya kwanza | tahadhari

KIPINDI KWA MUHTASARI

Utangulizi	Mwalimu aonyesha	Kwa uongozi	Kibinafsi	Hitimisho
dak 6	dak 9	dak 10	dak 9	dak 6

Ndani ya andalio hili: hatua za kipindi pamoja na kazi ya mwalimu na ya wanafunzi, maudhui muhimu, maswali ya mazoezi pamoja na majibu, kosa la kawaida la kuepuka, kigezo cha tathmini cha viwango vinne vya CBC, mawazo ya msaada na ya ziada, kazi ya nyumbani na ukurasa wa tafakari.

HATUA ZA KIPINDI

Hatua	Dakika	Mwalimu	Wanafunzi
Utangulizi	6	Wasalimie wanafunzi na uulize: "Mwalimu anaonyesha picha ya mshumaa unaowaka karibu na pazia. Anauliza: "Mnaona hatari gani hapa? Imewahi kutokea jambo kama hili kijijini au mtaani kwenu?"" Pokea majibu mawili au matatu, yahusishe na kazi ya awali, kisha taja matokeo ya leo.	Wanajibu swali la utangulizi, wanakumbuka wanachokijua na wanasoma matokeo kwa sauti.
Hatua ya 1: Mwalimu aonyesha	9	Waongoze wanafunzi kupitia "Matini ya kusikiliza: Moshi Usiku wa Manane" (matini ya kusikiliza na kufasiri kwenye ukurasa unaofuata), ukieleza unapoendelea. Tumia matini ya kusikiliza iliyorekodiwa (hadithi au kipindi cha redio) itumike chini ya uangalizi, picha za hatari za nyumbani (moto, umeme, sumu, vitu vyenye ncha kali), chati ya nambari za dharura (999, 112). Waombe wanafunzi watabiri kinachofuata kabla hujakionyesha.	Wanatazama, wanatabiri hatua inayofuata, wanauliza maswali na kuandika hatua muhimu madaftarini.
Hatua ya 2: Mazoezi kwa uongozi	10	Toa maswali 1 na 2. Zunguka kwenye vikundi, uliza "Unajuaje?" na urekebishe makosa kwa upole papo hapo.	Wanafanya kazi wawili wawili au katika vikundi vidogo, wanaelezana kila hatua na kukagua majibu ya wenzao.
Hatua ya 3: Mazoezi ya kibinafsi	9	Toa maswali 3 na 4 kama kazi ya kibinafsi. Sahihisha unapozunguka na uandike wanaohitaji msaada kipindi kijacho.	Wanafanya kazi peke yao, kisha wanabadilishana madaftari na wenzao ili kukagua.
Muhtasari na hitimisho	6	Waombe wanafunzi wawili au watatu waeleze wazo kuu kwa maneno yao wenyewe. Toa swali hili la kuhitimisha na ukague majibu: "Taja hali moja katika jamii yako inayofanana na tukio la hadithi hii."	Wanaeleza wazo kuu kwa maneno yao wenyewe na kujibu swali la kuhitimisha madaftarini.

MATINI YA KUSIKILIZA NA KUFASIRI

Matini ya kusikiliza: Moshi Usiku wa Manane

Usiku mmoja, umeme ulipotea katika mtaa wa Kariobangi. Mama Atieno aliwasha mshumaa na kuuweka juu ya kabati karibu na pazia, kisha akaenda kulala. Mwanawe, Atieno, alikuwa akijisomea kwa mwanga huo hadi usingizi ukamshinda. Saa nane usiku, Atieno aliamshwa na harufu ya moshi. Pazia lilikuwa limeshika moto! Alikumbuka mafunzo ya klabu ya usalama shuleni. Kwanza, alipiga kelele kuwaamsha wote. Kisha akalowesha blanketi kwa maji ya ndoo na kulitupa juu ya moto. Kaka yake mkubwa alifungua mlango na kuwatoa wadogo nje. Majirani walifika na kumwaga mchanga hadi moto ukazima. Hakuna aliyeumia, lakini pazia na kabati viliungua. Asubuhi, mwenyekiti wa mtaa aliwasifu na kuwaonya wakazi wote: "Zimeni mishumaa kabla ya kulala, na mwiweke mbali na vitu vinavyoshika moto."

Kufasiri ujumbe: (1) sikiliza matini yote kwa makini, (2) jiulize "Matini hii inatufundisha nini?", (3) linganisha matukio na yale unayoyajua katika jamii yako, (4) eleza ujumbe kwa sentensi moja kwa maneno yako.

MASWALI YA MAZOEZI - PAMOJA NA MAJIBU KWA MWALIMU

Na.	Swali	Jibu
1	Moto ulisababishwa na nini?	**Mshumaa uliowekwa karibu na pazia na kuachwa ukiwaka usiku**
2	Atieno alichukua hatua gani mbili alipoona moto?	**Alipiga kelele kuwaamsha wote; alilowesha blanketi kwa maji na kulitupa juu ya moto**
3	Ujumbe mkuu wa matini hii ni upi?	**Tuzime mishumaa kabla ya kulala na kuiweka mbali na vitu vinavyoshika moto; mafunzo ya usalama huokoa maisha**
4	Taja hali moja katika jamii yako inayofanana na tukio la hadithi hii.	**Majibu yatatofautiana; mfano: watu kuacha taa ya mafuta au jiko la makaa likiwaka chumbani usiku**

KOSA LA KAWAIDA LA KUEPUKA

Wanafunzi wengi hurudia matukio badala ya kueleza ujumbe. Waulize: "Hilo ndilo lililotokea; lakini tunajifunza nini kutokana nalo?"

KIGEZO CHA TATHMINI - VIWANGO VINNE VYA CBC

Kiwango	Anachoweza kufanya mwanafunzi
Kuzidi matarajio (EE)	Anaweza kutambua ujumbe katika matini ya kusikiliza kwa ujasiri na usahihi, kueleza mbinu aliyotumia, na kutumia ujuzi huu katika hali mpya.
Kufikia matarajio (ME)	Anaweza kutambua ujumbe katika matini ya kusikiliza kwa usahihi katika hali anazozifahamu; hutambua na kurekebisha makosa madogo bila msaada.
Kukaribia matarajio (AE)	Anaweza kutambua ujumbe katika matini ya kusikiliza kwa kiasi, au kwa kukumbushwa na mwalimu au mwenzake; hufanya makosa kadhaa.
Chini ya matarajio (BE)	Bado hawezi kutambua ujumbe katika matini ya kusikiliza bila msaada wa moja kwa moja; anahitaji kufundishwa tena kwa kutumia vitu halisi.

MSAADA NA SHUGHULI ZA ZIADA

Wanafunzi wanaohitaji msaada	Cheza au soma matini mara mbili. Mara ya kwanza mwanafunzi asikilize tu; mara ya pili aonyeshe kidole gumba juu kila anaposikia hatua ya usalama.
Wanafunzi walio tayari kwa zaidi	Kwa nini ni muhimu shule kuwa na klabu za usalama? Toa ushahidi kutoka matini. (Jibu: Huwafundisha wanafunzi hatua za kuchukua wakati wa hatari; Atieno alikumbuka mafunzo ya klabu ya usalama, akaokoa familia yake)
Ujumuishaji	Waketishe wanafunzi wenye uoni hafifu karibu na ubao na usome kwa sauti kila unachoandika; tumia vifaa vikubwa, wazi na vinavyoweza kuguswa; ruhusu muda wa ziada; mweke na mwenzake mvumilivu; tumia ishara au Lugha ya Ishara ya Kenya kwa maneno muhimu.

KAZI YA NYUMBANI NA UFUATILIAJI

Andika tena maswali 3 na 4 kwa unadhifu katika daftari. Kisha mweleze mtu nyumbani ulichojifunza kuhusu "kusikiliza hadithi 'Moshi Usiku wa Manane' na kutambua ujumbe wake" na ulete swali lako moja la kuuliza kipindi kijacho.

KUJITATHMINI KWA MWALIMU

- Je, kila mwanafunzi alipata nafasi ya kushika vifaa au kueleza mawazo yake?
- Je, wanafunzi wengi walifikia matokeo? Andika majina ya wale ambao hawakuyafikia.
- Je, kasi ilifaa — kuna hatua iliyochukua muda mrefu au mfupi mno?
- Ni umilisi na maadili gani niliyoona wanafunzi wakionyesha?
- Nitabadilisha nini nitakapofundisha kipindi hiki tena?

TAFAKARI KUHUSU KIPINDI / MAONI YA MWALIMU

Andika baada ya kufundisha - kilichofaulu, cha kubadilisha, na wanafunzi wanaohitaji ufuatiliaji.